

מידע לתורמי/ות הדם

תורמות יקרה - תודה שבאת

לידיעתך, תהליך התרומה כולו אורך כ-30 דקות.

להלן תשובות למספר שאלות שכיחות:

מה עושים קדם?

בדיקות למנות:

- ☆ כל מנה נבדקת לקביעת סוג הדם ולאיתור גורמים למחלות העלולות לפגוע במקבל הדם (כגון דלקת כבד נגיפית, איידס ועגבת).
- ☆ תורמים שבדמם מתגלה עדות ברורה לחשיפה לאחד הגורמים מקבלים על כך הודעה, עשויים להקרא לבדיקות נוספות, ומופנים לקבלת טיפול רפואי, והמנה שנתרמה מושמדת. על מידע זה חל חיסיון רפואי מלא, עפ"י דין.
- ☆ הודעה נשלחת גם לתורמים שהתגלו כבעלי תת-סוג דם נדיר. חלק מבדיקות אלו מתבצעות באמצעות בדיקה גנטית מד.נ.א. (DNA) שיופק מהדגימות הנלוות לתרומה. בבדיקה הגנטית אנו בודקים אך ורק תת קבוצות של סוגי הדם והטסיות, במטרה להתאים מנות ומרכיבי דם עבור מטופלים ו/או לקבוע תת קבוצת דם נדירה לתורם. בדיקות אלו אינן משמשות לזיהוי מחלות או נשאות של מחלה.
- ☆ לעיתים עלולים מקבלי הדם לפתח תגובה קשה לעירוי, שמתבטאת בפגיעה ריאתית, מסכנת חיים. בין הגורמים לתגובה זאת יכולים להיות נוגדנים נגד תאי הדם הלבנים בגוף, השכיחים יותר בנשים שהיו בהריון. לכן נוספו לשאלון שאלות 3.20-3.21. מנות אלו יבדקו לנוכחות anti-HLA

הכנת מרכיבי דם-שימוש נכון במנה שתרמת:

- ☆ נפח מנת הדם שתרמת הוא כ-1/2 ליטר. כל מנה מופרדת למספר מרכיבים, ולכל מרכיב יש "זמן חיי מדף" וטמפרטורת אחסון שונים. כל חולה יקבל את המרכיב הדרוש לו להצלת חייו, כמקובל ברפואה המודרנית.

התוויה לשימוש	"זמן חיים"	המרכיב
כדוריות דם אדומות	35-42 יום	חוסר דם (אנמיה)
טסיות	5 ימים	דימומים
פלסמה	מספר חודשים	הפרעות בקרישה
תאי דם לבנים	24 שעות	טיפול בזיהומים

שימוש למחקר ופיתוח:

- ☆ מרכיבים שאינם מתאימים ו/או נדרשים לטיפול בחולים ודגימות דם שהטיפול בהן הסתיים עשויים לשמש לצורכי מחקר ופיתוח.
- ☆ במהלך הכנת מרכיבי הדם נוצרים עודפי פלסמה ומרכיבים אחרים שניתן לנצלם להפקת מספר רב של תרופות חיוניות להצלת חיים ולהקלה בטיפול בחולים, במפעלי תרופות שהתמחותם בכך.
- ☆ באם מנת הפלסמה שתרמת לא תיגדש ע"י בתי החולים בארץ, היא תסופק למפעל בינלאומי לפרקציוניזציה (הפרדת פלסמה), שם יפיקו ממנה, באמצעות ידע וטכנולוגיה מתקדמים, תרופות שונות ותוצרים נוספים שבעזרתם ניתן יהיה לטפל ולהציל חיי אלפי חולים נוספים.

כמה ולמה?

- ☆ כדי לעמוד בדרישות הגוברות של מערכת הבריאות בישראל, נדרשות כ-1000 מנות דם בכל יום מתורמי/ות מתנדבים/ות.
- ☆ התרומות הדם בישראל מבוצעות ע"י שירותי הדם של מד"א, במטרה לספק לכלל בתי החולים בארץ ולצה"ל את כל מרכיבי הדם הדרושים לטיפול בחולים ובפצועים, בשיגרה ובחירום.
- ☆ לא ניתן עדיין לייצר דם במעבדה ולכן לדם אין תחליף, כך שרק תרומת דם מאדם אחד יכולה להציל אדם אחר.

למה חשובה התרומה ההתנדבות?

- ☆ להגברת בטיחות ואיכות מנות הדם חשוב מאד שתרומת הדם תינתן בהתנדבות, וללא כל תמורה כספית. תורמים מתנדבים מוסרים מידע אמין על הרגלי חייהם ועל בעיות רפואיות העלולות להזיק לבריאותם של המטופלים ומקבלי העירוי. חשוב לדעת שחל חיסיון מלא על המידע שתמסור/י, כמו גם על תוצאות הבדיקות שיבוצעו במנה.

בקשה אל התורם/י כדי להיבדק לאיידס!

מי?

- ☆ כל אדם בריא, מגיל 17, במשקל 50 ק"ג ומעלה יכול לתרום מנת דם, ללא כל חשש לבריאותו. בגילאים 17-18 נדרש אישור הורים. מעל גיל 60 בתרומה ראשונה וגיל 65 בתרומה חוזרת – נדרש אישור שנתי מהרופא המטפל.
- ☆ ניתן לתרום דם כל שלושה חדשים ללא כל סיכון לבריאות התורם.
- ☆ גברים המקיימים יחסי מין עם גברים יוכלו לתרום דם בטרם חלפו 12 חודש מקיום היחסים, ומנת הפלסמה שתרמו תוקפא ותישמר בקרנטינה, במשך 4 חודשים. אם יתרמו דם שוב בחלוף 5 חודשים, ותוצאות הבדיקות לזיהוי מחלות העלולות לעבור בעירוי תהיינה שליליות, תסופק המנה הקפואה לטיפול בחולים.
- ☆ כדי להשתתף בתהליך זה יש לענות בחיוב על שאלה 2.18A בשאלון תורם הדם.
- ☆ חוסר התייחסות לשאלה יחשב כסרוך

מהו תהליך ההתרומה?

- ☆ בשלב הראשון תאושר התאמתך לתרום - בהסתמך על תרומותיך בעבר, באמצעות בדיקת קובץ התורמים.
- ☆ לאחר מילוי שאלון התורם, תיערך עימך שיחת תישאל בפרטיות ע"י המתרים/מה.
- ☆ לכל תורם/ת בודקים לחץ דם ולתורמות גם רמת המוגלובין.
- ☆ לאחר הרישום תופנה/י לתרום דם בערכה סטרילית חד-פעמית.
- ☆ לאחר התרומה יש לשתות ולנוח באתר ההתרמה 10 דקות לפחות.

תודה מכל הלב

- ☆ תרומת דם היא מעשה נאצל של עזרה לזולת. בעזרת עירו מרכיבי הדם ניתן להציל באופן מיידי חייהם של חולים רבים.
- ☆ נשמח אם תתמיד/י ותתרום/מי דם מספר פעמים בשנה, כולל בשבוע שחל בו יום הולדתך, תרומת דם למען יקיריך ולמען כל הנזקקים לדם ומרכיביו.

תוק 48 שעות מנת הדם שתראת תציל חיי!

www.mdais.org